

lige, at der ikke skulde være noget imod samme at indvende. Jeg troer endogsaa, at idet Grundloven har udtalt, at Rævninger skulle indføres i forskjellige Sager, saa ligger deri en Anerkjendelse af, at Domstolene ikke ere saa guddommelige i deres Dyrindelse, som man nylig antog. Altsaa, forat undersøge Domstolenes Brøst troer jeg, at vi bør fremme denne Sag. For det Andet troer jeg, vi bør gjøre det ogsaa for at undersøge Godsvæsenets Brøst; der ere saa forskellige Anskuelser, som gjøre sig gjældende om, hvorvidt Godsvæsenet kan være ønskeligt eller ikke, eller i ethvert Tilfælde om de Mangler, som fremhæves imod samme, ere begrundede eller ikke; ogsaa dette troer jeg det er af Bigtighed at undersøge. Men navnlig er der et Punkt, som jeg troer, maa være af megen Interesse for denne Forsamling. Der er hævet saa høie Raab om Bondeagitationer, om at man overdriver de Mangler og Misligheder, som have fundet Sted ved Godsvæsenet o. s. v. Jeg har ikke hidtil hørt til noget af de Partier, som forsvarede eller angreb Fæstevæsenet; men det er mig af høieste Bigtighed at vide, om disse Raab ere begrundede eller ikke. Det er af høieste Bigtighed at vide, om det er virkeligt, at Godsvæsenet i sin nærværende Tilstand er en Ulykke for Landet eller ikke; det er af Bigtighed at vide, om de Mænd, som i en vis Udstrækning i betydelig Grad ere i Besiddelse af Nationens Tillid, om de ere fuldkommen værdige til denne Tillid, og om de Baaastande og Anskuelser, som de have fremfat, ere begrundede eller ikke.

Monrad: Jeg vilde dog ansee det for rigtigst, om den ærede sidste Taler notere forklarede de Ord, at den Commission, som kunde blive at nedsætte ifølge Grundlovens § 50, skulde undersøge Domstolenes Brøst. Da der nemlig i den Sag, som er indbragt her, er omtalt flere Høiesterets Domme, saa kunde det let misforståes, som om det var disse Dommes Rigtighed og Retfærdighed, som den af os nedsatte Commission skulde undersøge, og at vi altsaa skulde have Myndighed til at beskikke en over Høiesteret staaende Domstol, men det kan dog vistnok ikke forståes saaledes.

Formanden: Jeg er fuldkommen overbevist om, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die District (Sagd) slet ikke har havt den af den sidste ærede Taler ommeldte Hensigt, thi et Angreb paa Forsamlingen har han vistnok ikke tilsigtet, hvilket jo ogsaa strax vilde have bevirket en Kalde til Orden fra min Side. Af § 2 i Grundloven fremgaaer det, at den lovgivende Magt ikke kan være den dømmende overordnet, men er denne sideordnet.

Sagd: Det forekommer mig, at det ikke var vanskeligt at forståe, hvad jeg meente. Jeg udtalte mig nemlig i Modsetning til den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier); thi han yttrede Tvivl om, at Forsamlingen ifølge Grundlovens § 50 kunde nedsætte en Commission i denne Sag, da den derved vilde gribe ind i Domstolenes Myndighed. Hvis Taleren var om at gribe paa en saadan Maade ind i Domstolenes Myndighed, at f. Ex. derved kunde forandres Resultatet af en Dom, da vilde jeg uden Tvivl neppe have udtalt mig, som skeet er; men jeg troer, at, naar jeg siger, Domstolenes Myndighed er i sin Dyrindelse begrundet paa den lovgivende Magt, og at denne derfor tør controlere samme, saa forekommer det mig at dette ikke kan misforståes paa den antydede Maade.

Mourier: Jeg beklager, at jeg har været noget uheldig i at opfattes af den ærede sidste Taler, men jeg tvivler ikke om, at Fejlen er min (Nei!)

Grundtvig: Først kan jeg ikke tilbageholde min Forundring over, at det kunde synes næsten forfatningsstridigt at sige, at den dømmende Myndighed dog tilsidst har sin Dyrindelse fra den lovgivende; thi det er klart, at det er kun, at man ikke stiller imellem den grundlovgivende og den almindelige, daglige lovgivende Myndighed; thi at den grundlovgivende Myndighed vil staae derover, det er jo, hvad vi selv have erklæret, idet vi arbejdede paa en Grundlov for Danmark, som bestemte baade Grændserne for den dømmende Myndighed og Alt, hvad Domstolenes Myndighed kan gjøre Fordring paa i vort borgerlige Selskab. Dernæst skal jeg med et Par Ord bemærke, at, naar en æret Taler, Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de District (Monrad) syntes